

สรุปร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่..) พ.ศ.

ผ่านการลงมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๑. แก้ไขบทนิยามคำว่า “สหกรณ์” ในมาตรา ๔ โดยกำหนดให้สมาชิกสหกรณ์ต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยเท่านั้น
๒. แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕ วรรคสาม โดยกำหนดให้ผู้ทรงคุณวุฒิใน คพช. (จำนวน 5 คน ตามวรรคหนึ่ง) คัดเลือกจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารสหกรณ์ การเงิน การตลาด การเกษตร กฎหมาย หรือดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเสนอให้รัฐมนตรีแต่งตั้ง
๓. เพิ่มข้อความในวรรคห้าของมาตรา ๑๓ โดยกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการ คพช. ไม่น้อยกว่าปีละสี่ครั้ง
๔. แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๔ โดยกำหนดให้ คพช. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาบุคลากรสหกรณ์ คณะกรรมการการลงทุน และอาจแต่งตั้งคณะกรรมการอื่นๆ ตามความจำเป็น โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญในแต่ละด้าน ซึ่งมีการประชุมไม่น้อยกว่าปีละสี่ครั้ง
๕. แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๖ โดยกำหนดให้อำนาจนายทะเบียนสหกรณ์สามารถออกคำสั่งให้มีการตรวจสอบหรือไต่สวนเกี่ยวกับการจัดตั้งการดำเนินงานหรือฐานะการเงินของสหกรณ์ หรือให้จัดทำแผนปรับปรุงการดำเนินงานของสหกรณ์
๖. แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๗ โดยกำหนดให้นายทะเบียนสหกรณ์ หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ สมาชิกของสหกรณ์หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์มาชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์ หรือส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงาน หรือรายงานการประชุมของสหกรณ์ได้
๗. แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๑ โดยเพิ่มอำนาจให้นายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์สามารถร้องทุกข์หรือฟ้องคดีแทนสหกรณ์กับบุคคลที่เกี่ยวข้องที่ทำให้สหกรณ์เสียหายได้ หากสหกรณ์ไม่ร้องทุกข์หรือฟ้องคดีนั้น
๘. แก้ไขตัดข้อความในมาตรา ๒๒ (๓) “ตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด” ออก
๙. เพิ่มเติม มาตรา ๒๓/๑ ในกรณีที่นายทะเบียนสหกรณ์มีคำสั่งตามมาตรา ๒๒(๓) ให้นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้ผู้ตรวจการสหกรณ์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายดำเนินการแทนคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องให้แล้วเสร็จตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด และดำเนินกิจการแทนสหกรณ์นั้น โดยให้ถือว่าผู้ได้รับมอบหมายดังกล่าวเป็นผู้แทนสมาชิกในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอกจนกว่าจะแก้ไขข้อบกพร่องนั้นให้แล้วเสร็จโดยให้ดำเนินการได้เท่าที่จำเป็น
๑๐. ยกเลิกมาตรา ๒๖
๑๑. ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๓๓
๑๒. เพิ่มเติม มาตรา ๓๓/๑ โดยการกำหนดประเภทสหกรณ์ทั้ง ๖ ประเภทไว้ในกฎหมาย และหากจะมีสหกรณ์ประเภทอื่นขึ้นใหม่ให้กำหนดในกฎกระทรวง ส่วนวัตถุประสงค์ และขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการที่จะดำเนินการได้ของสหกรณ์แต่ละประเภทให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๑๓. ยกเลิกวรรคสอง และวรรคสามของมาตรา ๓๘

๑๔. แก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา ๔๑ โดยกำหนด ดังนี้

(๑) สมาชิกสมทบต้องเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งบรรลุนิติภาวะ ซึ่งสหกรณ์ทุกประเภทสามารถรับสมาชิกสมทบได้

(๒) สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ตั้งอยู่ในสถานศึกษาอาจรับผู้ศึกษาในสถานศึกษานั้น ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะเป็นสมาชิกสมทบได้

(๓) สมาชิกสมทบต้องมีความสัมพันธ์กับสหกรณ์ หรือสมาชิกสหกรณ์ตามหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(๔) สมาชิกสมทบสามารถกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ได้แต่ต้องไม่เกินเงินฝาก และหุ้นของตนเองจากสหกรณ์

๑๕. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๖(๕) โดยกำหนดให้สหกรณ์สามารถรับฝากเงิน จาก

(๑) สมาชิก

(๒) สหกรณ์อื่น

(๓) สมาคมอาณานิคมกิจการเกษตรที่มีสมาชิกของสมาคมนั้น ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้รับฝากเงิน

(๔) นิติบุคคลซึ่งมีบุคลากรหรือลูกจ้าง ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นเป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้รับฝากเงิน

๑๖. เพิ่มมาตรา ๕๑/๑ ๕๑/๒ ๕๑/๓ และ ๕๒ (๕) (๖) (๗) เป็นการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการ สหกรณ์ กรรมการ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของสหกรณ์ และเพิ่มลักษณะต้องห้ามของกรรมการ และผู้จัดการ

๑๗. แก้ไขมาตรา ๕๓ วรรคสอง โดยกำหนดจำนวน คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วิธีการรับสมัคร และการขาดจากการเป็นผู้ตรวจสอบกิจการ ตลอดจนอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการให้ป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด โดยอาจกำหนดให้แตกต่างกันตามขนาดและประเภทของสหกรณ์ได้

๑๘. แก้ไขมาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ โดยแก้ไขคำว่า “งบดุล” เป็นคำว่า “งบการเงินประจำปี”

๑๙. แก้ไขมาตรา ๖๙ โดยกำหนดให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เฝ้าระวังผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หรือนักคนอื่นเป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ตามขนาดของสหกรณ์ได้

๒๐. แก้ไขมาตรา ๗๑ โดยแก้ไขคำว่า “งบดุล” เป็นคำว่า “งบการเงินประจำปี”

๒๑. ยกเลิกมาตรา ๗๒

๒๒. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๕ โดยกำหนดให้การชำระบัญชีสหกรณ์ที่เลิกเพราะเหตุอื่นนอกจากล้มละลายให้ที่ประชุมใหญ่ แต่งตั้งผู้ชำระบัญชีทำการชำระบัญชีสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เลิกสหกรณ์หรือนับแต่วันที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์ แล้วแต่กรณี

๒๓. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๐ โดยแก้ไขคำว่า “งบดุล” เป็นคำว่า “งบการเงิน”

๒๔. เพิ่มหมวด ๔/๑ การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน โดยมีบทบัญญัติใน มาตรา ๘๕/๑ มาตรา ๘๕/๒ มาตรา ๘๕/๓ มาตรา ๘๕/๔

โดยมีการกำหนดให้การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หารือร่วมกับกระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย ได้แก่ การกำหนดขนาดของสหกรณ์ การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการและผู้จัดการ การกำหนดอำนาจหน้าที่ของกรรมการ การให้กู้และการให้สินเชื่อ การรับฝากเงิน การก่อหนี้ และการสร้างภาระผูกพัน ซึ่งรวมถึงการกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกัน การดำรงเงินกองทุน การบริหารสินทรัพย์และการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง การฝากเงินหรือการลงทุน การ

กำกับดูแลด้านธรรมาภิบาล การจัดชั้นสินทรัพย์และการกันเงินสำรอง การจัดทำบัญชี การจัดทำและการเปิดเผยงบการเงิน การสอบบัญชี และการแต่งตั้งผู้สอบบัญชี การจัดเก็บและรายงานข้อมูล และเรื่องอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานและการกำกับดูแล

ให้อำนาจนายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการ แก้ไขข้อบกพร่องหรือระงับการดำเนินการนั้นได้หากมีการฝ่าฝืน ไม่ปฏิบัติตามการดำเนินงานและการกำกับดูแลที่ได้ออกมาตามมาตรา ๘๕/๒

กำหนดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเกษตรฯ เป็นประธาน ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย และผู้แทนสำนักงาน กสท. เป็นกรรมการ มีข้าราชการในสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ โดยให้คณะกรรมการฯ นี้มีอำนาจหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำ เสนอมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหา และเสนอให้ปรับปรุงระเบียบหรือคำสั่งเกี่ยวกับการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนแก่นายทะเบียนสหกรณ์ และให้ประชุมไม่น้อยกว่าปีละสี่ครั้ง

๒๕. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑ วรรคสอง โดยกำหนดให้สหกรณ์ต่างประเภทกัน สามารถรวมกันจัดตั้งเป็นชุมนุมสหกรณ์ได้

๒๖. ยกเลิกมาตรา ๑๐๕ วรรคสาม เพิ่มมาตรา ๑๐๕/๑ โดยกำหนดให้ชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศมีอำนาจร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

๒๗. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๑ วรรคสอง และวรรคสาม โดยกำหนดให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด ส่วนที่อยู่ในกรุงเทพมหานครให้ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานครพื้นที่ ๑ และพื้นที่ ๒ เป็นนายทะเบียนสหกรณ์

๒๘. เพิ่มเดิมหมวด ๕/๑ การพิจารณาอุทธรณ์ มาตรา ๑๒๘/๑ มาตรา ๑๒๘/๒ มาตรา ๑๒๘/๓ มาตรา ๑๒๘/๔ และมาตรา ๑๒๘/๕

คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ประกอบด้วย รองปลัดกระทรวงเกษตรฯ ซึ่งปลัดกระทรวงเกษตรฯ มอบหมายเป็นประธาน ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่ง ใน คพช. ซึ่ง คพช. มอบหมายเป็นกรรมการ ให้อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์แต่งตั้งข้าราชการในสังกัดเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ ทั้งของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มีอำนาจมีหนังสือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือสั่งให้บุคคลดังกล่าวส่งเอกสารหรือหลักฐานมาประกอบการพิจารณา มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ มีอำนาจในการทูลเกล้าฯ ถวายคำร้องขอใช้ชั่วคราว

คณะกรรมการอุทธรณ์ต้องมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด โดยต้องมีการประชุมไม่น้อยกว่าปีละสี่ครั้ง

๒๙. แก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ มาตรา ๑๒๕ มาตรา ๑๓๐ มาตรา ๑๓๑ มาตรา ๑๓๒ มาตรา ๑๓๓ มาตรา ๑๓๓/๑ มาตรา ๑๓๓/๒ มาตรา ๑๓๓/๓ มาตรา ๑๓๓/๔ มาตรา ๑๓๓/๕

(๑) ใช้ชื่อสหกรณ์ หรือกลุ่มเกษตรกรในทางธุรกิจ โดยมีได้เป็นสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกร จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกวันละไม่เกินห้าพันบาทจนกว่าจะเลิกใช้

(๒) ไม่มาชี้แจง ไม่ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงาน หรือรายงานการประชุมตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ จำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๓) ขัดขวาง หรือไม่ให้คำชี้แจงแก่นายทะเบียนสหกรณ์ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๔) ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งการตามมาตรา ๒๒ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๕) ดำเนินกิจการของสหกรณ์นอกขอบเขตแห่งกิจการของสหกรณ์ตามมาตรา ๓๓/๑ วรรคสอง จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(บ) ดำเนินกิจการของสหกรณ์ผลิตวัตถุดิบประสงคของสหกรณ์ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(ค) ฝ่าฝืนไม่จัดการรักษาทรัพย์สินของสหกรณ์ หรือไม่ส่งมอบทรัพย์สิน สมุดบัญชี เอกสาร และสิ่งอื่นใดแก่ผู้ชำระบัญชี ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

(ด) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงตามมาตรา ๘๙/๒ (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) และ (๑๓) ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

(ง) ฝ่าฝืนไม่แก้ไขข้อบกพร่อง หรือระงับการดำเนินการตามที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งการตามมาตรา ๘๙/๓ จำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑๐) กรรมการหรือผู้จัดการสหกรณ์ เป็นผู้ลงมติให้สหกรณ์ดำเนินการหรืองดเว้นหรือเป็นผู้ดำเนินการหรือรับผิดชอบ ได้กระทำหน้าที่ของตนโดยทุจริต จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับไม่เกินห้าแสนบาท

๓๐. บทเฉพาะกาล

(๑) ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน คพช. ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่ พ.ร.บ. นี้ใช้บังคับ ให้ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่ พ.ร.บ. นี้ใช้บังคับ

(๒) กรณีข้อบังคับสหกรณ์ใดไม่เป็นไปตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๓๓/๑ วรรคสอง ให้แก้ไขภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ

(๓) ให้สหกรณ์แก้ไขข้อบังคับที่เกี่ยวกับสมาชิกสมทบให้เป็นไปตาม มาตรา ๔๑ ภายใน ๑๘๐ วันนับแต่ พ.ร.บ. นี้ใช้บังคับ

(๔) สหกรณ์ที่มีสมาชิกที่ไม่ได้มีสัญชาติไทยให้ดำเนินการปรับปรุง แก้ไขภายใน ๑ ปี นับแต่วัน พ.ร.บ. นี้ใช้บังคับ ส่วนนิติกรรมของสมาชิกที่มีอยู่กับสหกรณ์ให้คงมีอยู่ต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดไปตามเงื่อนไขหรือเงื่อนไขเวลาที่ตกลงกัน แต่จะทำการใดก่อนผลผูกพันขึ้นใหม่มิได้

(๕) เรื่องที่ได้ยื่นอุทธรณ์หรืออยู่ระหว่างอุทธรณ์ต่อ คพช. ก่อนวันที่ พ.ร.บ. นี้ใช้บังคับ ให้ คพช.ดำเนินการให้แล้วเสร็จแต่ต้องไม่เกิน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่ พ.ร.บ. นี้ใช้บังคับ

(๖) บรรดากฎหมายหรือคำสั่งที่ออกตาม พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับ พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติมนี้

(๗) ให้ดำเนินการออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตาม พ.ร.บ. ภายใน ๒ ปี นับแต่วันที่ พ.ร.บ. นี้มีผลใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

จัดทำโดย ชุมนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

3 ธันวาคม 2561
